

Nr 366.

Av fru **Ekberg** och fru **Thüring**, *angående utredning och förslag i fråga om stadgande, att landstingsområde skall vara fattigvårdsområde.*

Med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 135 år 1918 väcktes av herr A. Hult (nr 145 I K.) motion med yrkande, att landstingsområde skulle vara fattigvårdssamhälle.

Detta avstyrktes av andra särskilda utskottet, som ansåg fördelaktigast, att primärkommuner, som tillförne, borde vara fattigvårdssamhälle.

I reservation av tvenne ledamöter i utskottet framhölls, att vid primärkommunernas bibehållande som fattigvårdssamhällen med skyldighet att för sig ordna sin fattigvård, torde det vara tydligt, att ett icke ringa antal kommuner, även om god vilja funnes, skulle sakna förmåga att giva det underhåll och den vård åt behövande lagen ålägger dem. Trots reservanternas bestämda mening, att större fattigvårdssamhällen vore det riktigare, ville de icke äventyra lagens antagande, då behov av utjämning behövdes i flera fall än ifråga om fattigvård, och gjorde därför ej yrkande om ändring i utskottets förslag.

Kvar står alltjämt det förhållandet, att en hel del kommuner äro så små, att det för dessa är nästan omöjligt att kunna tillämpa lagens bestämmelser på grund av deras ringa ekonomiska bärkraft.

Staten har genom 1918 års fattigvårdslag åtagit sig vissa kostnader för fattigvård, samt en betydande del av utgifterna till sjukvårdsåtgärder av olika art övertagits av landstingen.

Primärkommunerna ha dock all annan fattigvård att själva bekosta. Så länge dessa utgöra fattigvårdssamhällen, föreligger alltjämt svårigheter för dem att på ett tillfredsställande sätt fylla sina fattigvårdsuppgifter.

Det kan icke vara välbetänkt, att dessa förhållanden alltjämt fortfara, utan måste det anses vara en gärd av rättvisa, om kostnaderna för fattigvård fördelas inom landstingsområde. Primärkommunernas fattigvårdsstyrelser böra helt naturligt bibehållas som organ för landstingen.

Säkerligen finnas de som mot en sådan anordning invända, att primärkommunernas fattigvårdsstyrelser ej skulle bli så noggranna vid prövning av fattigvårdsbehov, som om den skulle bestridas av den egna kommunen. I vår tid bör och kan väl förväntas, att de kommunala organen ej skola visa

mindre omtanke och ansvar för den större kommunen (landstingsområdet), än vad den gör rörande den mindre egna (primärkommunen).

Det bleve i varje fall samma personer, som finge betala kostnaderna. Skillnaden blir endast, att dessa fördelas jämnare inom den större kommunenheten.

Dessutom måste det förutsättas, att landstinget skall utöva kontroll på de underordnade fattigvårdsstyrelserna, och landstinget kommer förvisso att tillse, att fattigvården handhaves på rätt sätt, så att de fattiga få vad de behöva utan att de skattepliktigas rätt äventyras.

Med en sådan reform skulle vinnas, att hemortsrättsområdet utvidgades och processerna mellan kommunerna om fattigvårdsberättigades hemortsrätt skulle i det närmaste upphöra; de s. k. beloppstvisterna skulle även så gott som försvinna. Det ligger i öppen dag, att 24 landsting icke kunna processa i så många fall som 2,400 kommuner.

Det synes vara av stor betydelse att befria primärkommunerna från att vara fattigvårdssamhällen och lägga fattigvårdsbördorna på en större kommunal enhet, landstingsområde, för att därmed nå en bättre anordning än den nuvarande för de mindre kommunerna och därmed giva dem möjlighet att utöva en fattigvård, som blir till verkligt gagn för de behövande.

Med hänvisning till ovanstående hemställes,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning angående landstingsområdenas utgörande av fattigvårdssamhälle samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen föranleder.

Stockholm den 21 januari 1928.

A. Christina Ekberg.

Nelly Thüring.
